

Mitä on hyvinvointitalous? Ohjauksen ja seurannan mahdollisuuksia Suomelle

Mitä kuuluu Länsi-Suomi? -tilaisuus 28.3.

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Satu Korhonen, kehittämispäällikkö
31.3.2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

**Suomen
kestävän kasvun
ohjelma**

Hyvinvointitalous

- Hyvinvointitalous on päätöksenteon lähestymistapa, jonka päämääränä on sosiaalisen, taloudellisen ja ekologisen kestävyuden nykyistä parempi tasapaino.
- Hyvinvointitalous nostaa ihmisten ja luonnon hyvinvoinnin päätöksenteon ytimeen.

Hyvinvointitalous on kiinnostunut vaikutuksista

- Mikä tuottaa hyvinvointia myös ekologisesti kestävästi?
- Miten eri toimet toimivat eri ryhmille?
- Mihin panostamalla saadaan myönteisiä hyvinvointivaikutuksia?

Esimerkkejä luonnon ja hyvinvoinnin yhteydestä

- Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ['Luontoaskel terveyteen 2022-2032 -ohjelma'](#), jonka perustana on planetaarinen terveys.

Tavoitteina on mm. kasvispainotteisen ravitsemuksen edistäminen, liikkumisen edistäminen, asuinympäristön parantaminen ja luontokontaktien lisääminen. Nämä vaikuttavat mm. luonnon monimuotoisuuteen, ilmastovaikutusten pienentämiseen.

Esimerkkejä luonnon ja hyvinvoinnin yhteydestä /2

- [Ekosote-hanke](#):

Terveydenhuolto tuottaa noin 5 % kansallisesta hiilijalanjäljestä - mitkä ovat hyvinvointialueiden tavoitteet ja toimet tämän pienentämiseen?

Hyvinvointitalouden työkalu hyvinvointialueille

- [SOLA-hanke: työkalu hyvinvointialueille hyvinvointiohjaukseen](#)
- Vertailukelpoisten indikaattoreiden avulla arvioidaan vaikutuksia yksilön, läheisten ja yhteisön tasolla.
- Arviot tarjotaan yhden, viiden ja kymmenen vuoden aikajanaalla.
- Työkalun avulla on mahdollista hahmottaa hyvinvoinnin vahvistamisen tekijöitä, edellytyksiä ja toisaalta vahvistamisesta koituvia säästöjä.
- Itä-Suomen yliopiston Vaikuttavuuden talo ja Sosped-keskus

Hyvinvointitalous osaksi päätöksentekoa ja kestävyys tarkastelua

- Viime viikolla Suomi sai suuntaviivoja hyvinvointitalouden kehittämiseen, kun kansallinen hyvinvointitalouden toimintaohjelman vuoteen 2025 julkaistiin.
- Viisi suositusta hyvinvointitalouden vahvistamiseen, mm. ohjausmallin ja hyvinvointitalouden seurannan kehittäminen, sosiaalisen kestävyys määrittely ja seuranta ja hyvinvointitalouden kokeilujen toteuttaminen hyvinvointialueilla.
- Tutustu julkaisuun [täällä](#).

Suomen kansallinen
hyvinvointitalouden
toimintaohjelma 2023–2025

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN JULKAISUJA 2022:12

Hyvinvointitalous vahvistuu kansainvälisesti

Wego – Wellbeing economy governments

Suomi liittyi hyvinvointiaiheita käsittelevään verkostoon 2020 – mukana myös Skotlanti, Wales, Islanti ja Uusi-Seelanti

OECD:n WISE-keskus

Suomi on tiiviisti vuorovaikutuksessa OECD:n hyvinvoinnin ja tasa-arvon keskuksen WISEn kanssa hyvinvointiohjauksen kehittämisessä.

WHOn hyvinvointitaloustyö

WHOn Venetsian toimisto käynnisti aloitteen, joka kiinnittää huomiota taloudellisen elvytyksen ja investointien terveys- ja hyvinvointivaikutuksiin.

Hyvinvointitalouden ohjausmalli ja mittaristo

- Hanke ”Hyvinvointitaloudellisten vaikutusten arviointimekanismin kehittäminen” toteutetaan THL:n toimesta osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa (RRP)
- Hanke käynnissä 8/2022–12/2024
- Vastuuministeriö STM, mutta hanke sisällöllisesti luonteeltaan poikkihallinnollinen
- Tavoitteena vahvistaa päätöksenteon hyvinvointitaloudellista tietopohjaa sekä luoda ehdotus ohjausmallista ja seurantamittaristosta Suomelle, jossa myös sosiaalisen kestävyuden määrittely toteutuu
- Päähuomio kansallisella tasolla

Että mitä?

Hyvinvointilähtöistä tarkastelua voidaan tuoda osaksi hallitusohjelman valmistelua ja arviointia kuten Islannissa tai sen yli – osaksi ylivaalikautisia tavoitteita kuten Skotlannissa.

Hyvinvointilähtöistä tarkastelua voidaan tuoda osaksi budjettiprosessia, kuten Italiassa tai Ruotsissa.

Hyvinvointilähtöistä tarkastelua voidaan tuoda osaksi lainsäädäntöä, kuten Walesin tulevien sukupolvien laissa tai laajemmin osaksi politiikkatoimien tai lainsäädännön ennako- ja jälkikäteisarviointia.

Hanke työpaketteina

TP1: Parhaiden kansainvälisten käytäntöjen jakaminen

TP2: Mallin kehitystyö Suomessa

TP3: Indikaattorityö

TP4:
Tapaustutkimukset ja tiedon ja päätöksenteon mallinnus

Ohjaus, raportointi ja viestintä

Lopuksi

- THL:n hanke keskittyy kansalliselle tasolle, mutta hyvinvointialueet mainittu mm. kansallisessa toimintaohjelmassa
- Kansainvälisesti hyvinvointitalouden teemassa myös vahva paikallinen ja alueellinen ulottuvuus ja osallisuus on keskeistä sekä toimintamallien kehittämisessä että niiden käytössä ja tuloksista viestimisessä
- Hyvinvoinnin muutosten seuranta eri ryhmissä tärkeää ja herkkää toimintaympäristön muutosten keskellä - tässä hyvinvointialueet tärkeitä